

**Otázka:** Trh práce a odměňování

**Předmět:** Ekonomie

**Přidal(a):** No name

**Nabídka** = množství výroby, které chtějí výrobci vyrobit a na trhu za určitou cenu prodat  
- má rostoucí charakter; je tím vyšší čím vyšší je cena

**Poptávka** = určena množstvím výrobků, které chtějí kupující v rámci svého důchodu koupit a cenami, které jsou ochotni za tyto výrobky zaplatit  
- má klesající charakter; je tím vyšší čím nižší je cena

**Nezaměstnanost:**

- dobrovolná = osoby, které nechtějí nebo nemusí pracovat
- nedobrovolná = pracovník nemůže najít uplatnění
- frikční - krátkodobá
- struktuální - mění se struktura hospodářství
- profesní - nikdo nemá o danou profesi zájem
- regionální

- sezónní → cestovní ruch, zemědělství
- cyklická → nevychází z hospod. cyklu - dno
  
- míra nezaměstnanosti cca 8%

**Důchodový efekt** => jeden z čelnů domácnosti přestane pracovat, protože druhý člen svým příjmem zabezpečí rodinu

### Odměňování

- **mzda** = peněžité a nepeněžité plnění hodnoty poskytované zaměstnavatelem zaměstnanci za vykonanou práci
  - nominální = číselná
  - reálná = vyjadřuje množství výrobků a služeb, které si může za mzdu koupit
  
- **plat** = peněžité plnění, které náleží zaměstnancům určitých institucí, kterými jsou stát a příspěvkové organizace

Mzda i plat vycházejí z:

- odpovědnosti a namáhavosti
- obtížnosti pracovních podmínek
- složitosti práce
- pracovní výkonnosti (množství práce)
- dosahovaných pracovních výsledků (kvalita)

Výše mzdy dána:

- pracovní smlouvou (osobním vyjednáním)
- vnitřními mzdovými předpisy (když nejsou odbory)
- kolektivní smlouvou (v případě, že jsou v podniku pracovní odbory)

**Zaručená mzda** = nárok zaměstnance na tuto mzdu

- nejnižší úroveň této mzdy odpovídá minimální mzdě
- určuje ji vláda

- vláda schválila 8 skupin prací podle složitosti, obtížnosti a namáhavosti

Základní formy mezd

### **ČASOVÁ MZDA**

- tam, kde není nutné zvyšování pracovních výkonů, a jedná se o riziková praoviště
- určená pro dělnické profese

*hodinový tarif \* počet odpracovaných hodin*

### **ÚKOLOVÁ MZDA**

- nutná znalost výkonových norem
- závisí na množství odvedených výkonů
- pro dělnické profese

*úkolová sazba \* objem výkonů*

ú.s. =  $HT/60 * VNČ$

ú.s. =  $HT/VNmn$

### **PODÍLOVÁ MZDA** (provize)

- používá se v obchodních činnostech a některých službách
- závislá úplně nebo z části na prodaném množství

→ stanovuje se % z obrátu, fakturace, ...

### **KOMBINOVANÁ MZDA** (smíšená)

→ kombinace více druhů mezd

### **PEVNÝ MĚSÍČNÍ PLAT**

→ pevný plat za měsíc

→ určen pro THP

### Příplatky

#### **Práce přesčas**

= práce nad stanovenou pracovní dobu

- nesmí překročit 8 hod v jednotlivých týdnech a 150 hod v kalendářním roce

- 25% prům.hod.výdělku a nebo může pracovník čerpat náhradní volno

#### **Práce v noci**

= doba od 22:00 do 6:00

- 10% průměrného výdělku

#### **Práce v sobotu a neděli**

= příplatek k dosažené mzdě

- 10% prům.hod.výdělku

## **Náhrada mzdy za svátek**

- když pracuje → zaplacené odpracované hodiny + 100% z prům.výdělku, nebo náhradní volno
- nepracuje → u časové a úkolové mzdy 100% z prům.výdělku

## **Příplatek za pracovní pohotovost**

→ 10% z prům. Výdělku

- další příplatky nejsou upraveny zákonem, závisí na zaměstnancích co vyjedná v kolektivní smlouvě

## Pobídkové složky mzdy

**Prémie** - stanoveny objemem výkonu

- jsou přesně dané
- stanovují se v % nebo jako pevná částka
- závisí na dodržení termínu, hospodárnosti, ...

**Odměny** - za mimořádnou práci

- stanoveny pevnou částkou

**Podíly na zisku** - závisí na výši vytvořeného zisku

Další příplatky: (musí být uvedeny v pracovní nebo kolektivní smlouvě)

- za odpolední směnu
- za zvláštní znalosti a dovednosti, ...

## HRUBÁ A ČISTÁ MZDA

- základem pro výpočet čisté mzdy = hrubá mzda pracovníka
- z HM se odečítá: → SZ 6,5%
- ZP 4,5%
  
- pro výpočet daně z příjmu FO je nutné vypočítat superhrubou mzdu =>  $HM * 1,34$
- základ daně se zaokrouhluje u měsíční mzdy na celé 100 nahoru u roční na 100 dolů
  
- soubor daně ve výši 15%, upravuje se o odčitatelné položky:
  - sleva na poplatníka
  - daňové zvýhodnění na dítě
  - další slevy v Zákoně o daních z příjmu

## Daňové zvýhodnění

- uplatňuje se formou slevy na dani, daňového bonusu, nebo slovy na dani a daňového bonusu
- slevu na dani může poplatník uplatnit do výše daňové povinnosti
- daňový bonus může poplatník uplatnit do výše 5025,-/měsíc

## Výpočet čisté mzdy

- Hm se snižuje o: → SZ a ZP
- o vypočítanou daň upravenou o položky slev či daňové zvýhodnění

- Upravená daň - vypočítaná daň → sleva na poplatníka
- daňové zvýhodnění

## Další složky mezd:

**13. a 14 plat** - příspěvek na dovolenou, na Vánoce, ...

**Odstupné** – při ukončení pracovního poměru

- závisí na počtu odpracovaných let

**Náhrady mzdy** – ve výši průměrného výdělku

- dovolená, lékař

**Nemocenská** – počítaná z denního vyměřovacího základu

- první 3 dny nemá pracovník nárok na nemocenskou

- první 3 týdny platí zaměstnavatel nemocenskou

Evidence mezd

→ výplatní a zúčtovací listina (každý měsíc)

→ mzdový list (podle něj se vypočítá výše důchodu)